

doc. RNDr. Petr Anděl, CSc.

*Krajiny v České republice
i ve světě*

Technická univerzita v Liberci

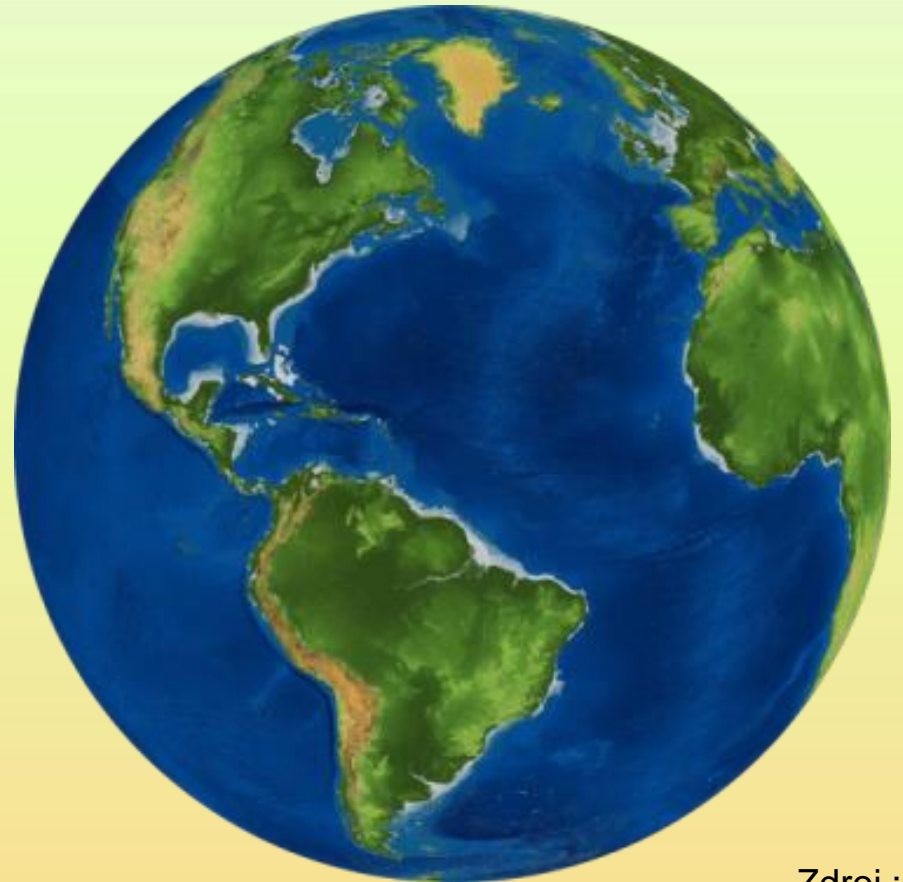
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

PŘÍMOŘSKÉ KRAJINY

Definice a rozšíření

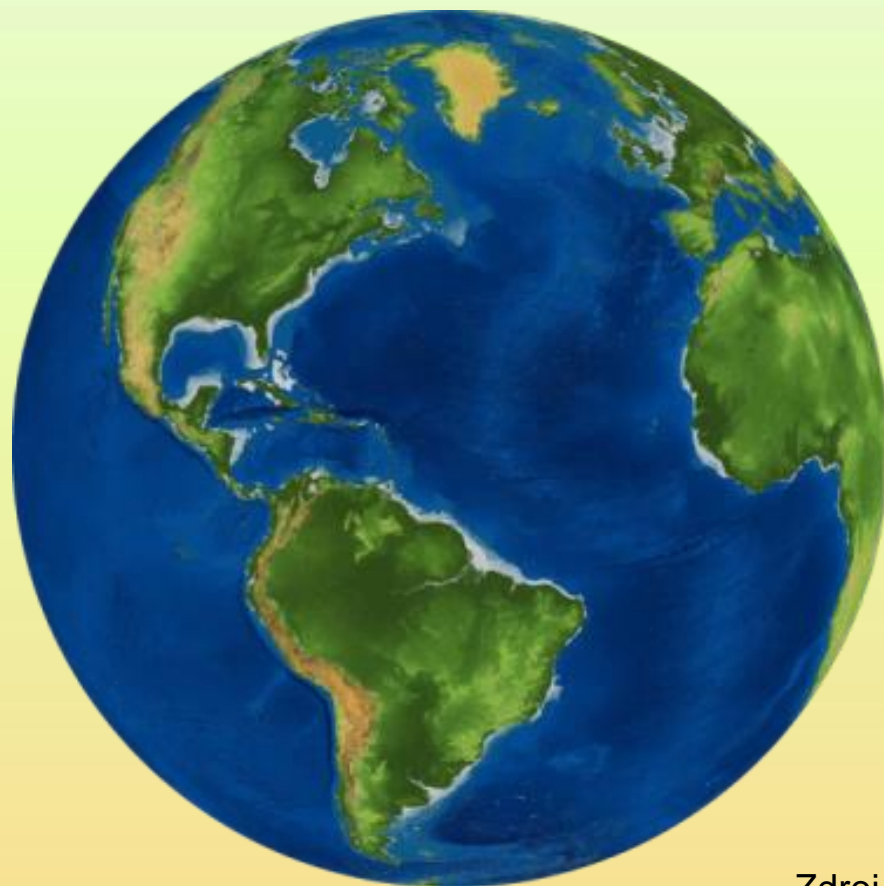
PŘÍMOŘSKÉ KRAJINY

- ❑ Moře zaujímá 70 % povrchu Země
- ❑ Kontakt moře a souše = pobřeží
- ❑ Většina lidstva žije u pobřeží

DÉLKA POBŘEŽÍ (KM)

1.	Kanada	202 000 km
2.	Indonésie	55 000
3.	Grónsko	44 000
4.	Rusko	38 000
5.	Filipíny	36 000
12.	Řecko	12 400
15.	Itálie	7 600
21.	Chorvatsko	5 800

ANTICKÁ CIVILIZACE

12. Řecko	12 400 km
15. Itálie	7 600
21. Chorvatsko	5 800

Antická civilizace = civilizace Středoziemního moře
= civilizace přímořské krajiny

Základní přírodní faktory

ZÁKLADNÍ EKOLOGICKÉ CHARAKTERISTIKY

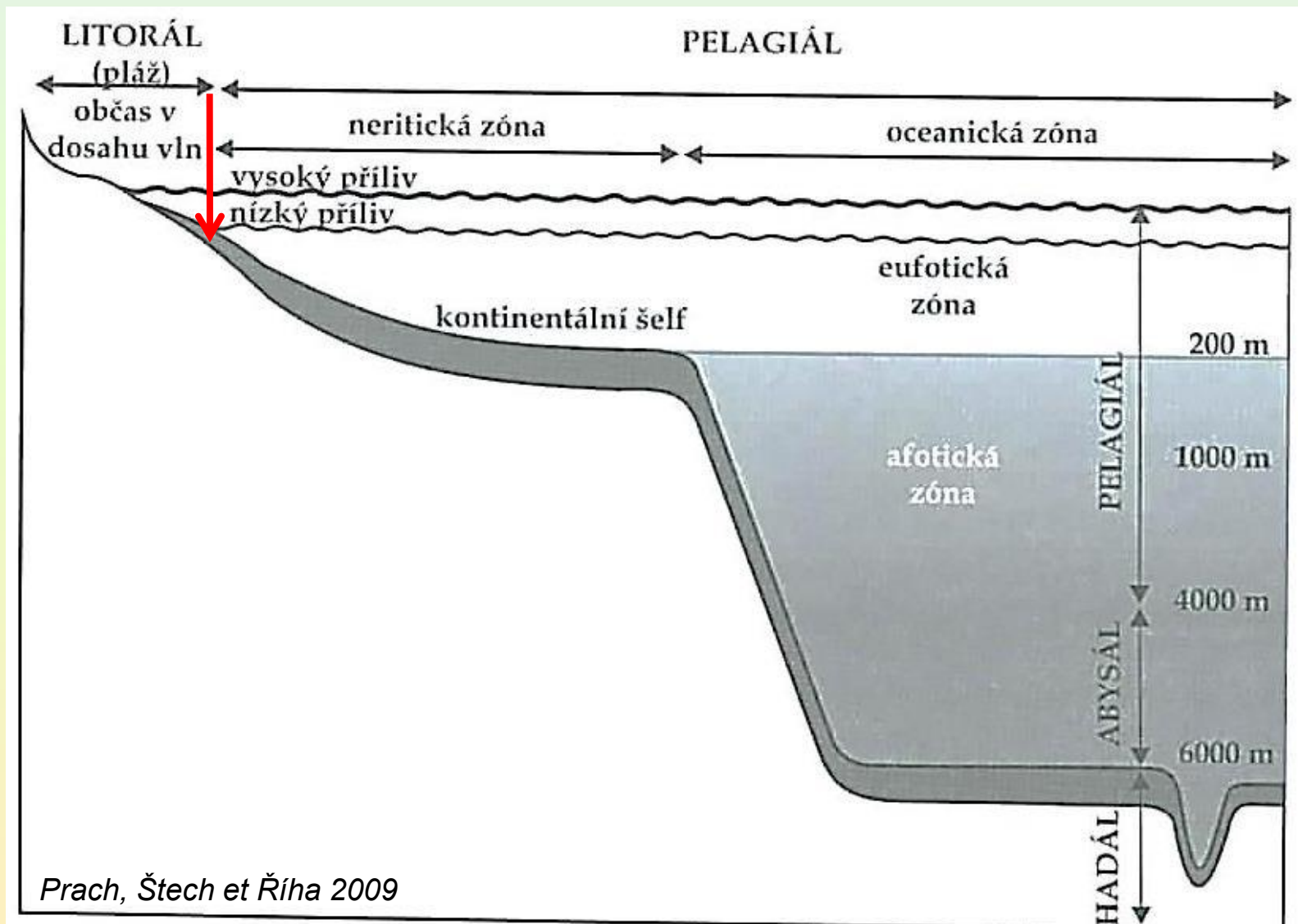
Základní ekologické charakteristiky přímořské krajiny:

- Specifické biotopy na přechodu moře – souš
- Vliv na klima

PŘÍMOŘSKÉ KLIMA

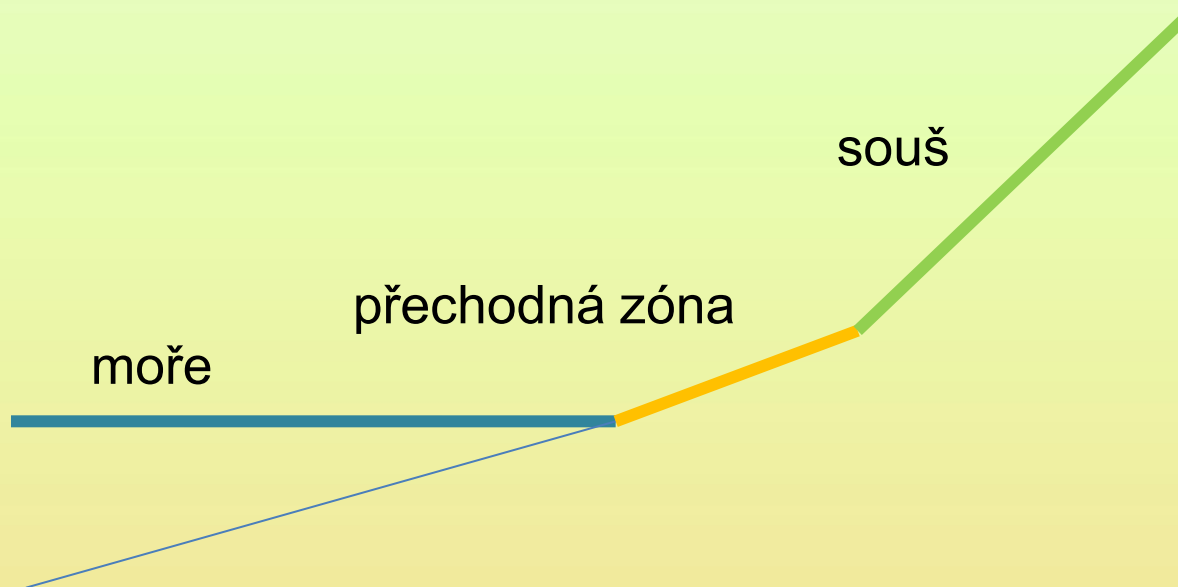
- ❑ Větší teplotní vyrovnanost – denní i sezónní
- ❑ Základní denní chod větru:
 - den: z moře na pevninu
 - noc: z pevniny na moře

PŘECHODNÁ ZÓNA - LITORÁL

SPECIFICKÉ BIOTOPY

- ❑ Krajiny podél mořského pobřeží
- ❑ Obsahují 3 základní prostory:

SPECIFICKÉ BIOTOPY

- ☐ Přechodná zóna – velmi variabilní

ZÁKLADNÍ PŘÍRODNÍ FAKTORY

Značná variabilita mořského pobřeží je určována dvěma základními faktory:

- Horninami pobřeží
- Přílivem a odlivem

Horniny pobřeží

TVRDOST HORNIN

- ❑ Tvrdost hornin se mění na plynulé škále
- modelově mezi dvěma extrémy

Horniny

Měkké

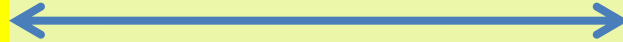
Tvrdé

TVRDOST HORNIN

- ❑ Tvrdost hornin se mění na plynulé škále
- modelově mezi dvěma extrémy
- ❑ Tomu odpovídají dva hlavní typy pobřeží

Horniny

Měkké

Tvrdé

Typy pobřeží

Pláže

Útesy

Horniny pobřeží

Pláže

PLÁŽE

- ❑ Převládá proces ukládání materiálu – písek, štěrk
- ❑ Charakter ovlivňuje:
 - celková morfologie terénu
 - velikost přílivu a odlivu
 - přítomnost říčních přítoků

Příliv a odliv

Příliv a odliv

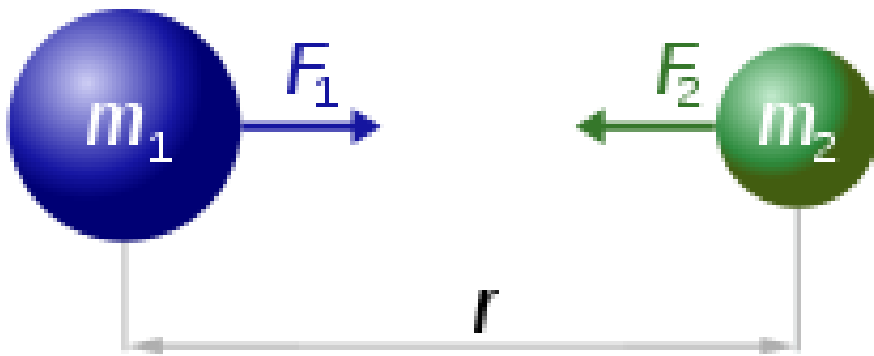

PŘÍLIV A ODLIV

- ❑ Změny výšky mořské hladiny v důsledku slapových sil = dmutí
Zvyšování = příliv, snižování = odliv
- ❑ Příčinou je gravitační síla – Země, Měsíce, Slunce

PŘÍLIV A ODLIV

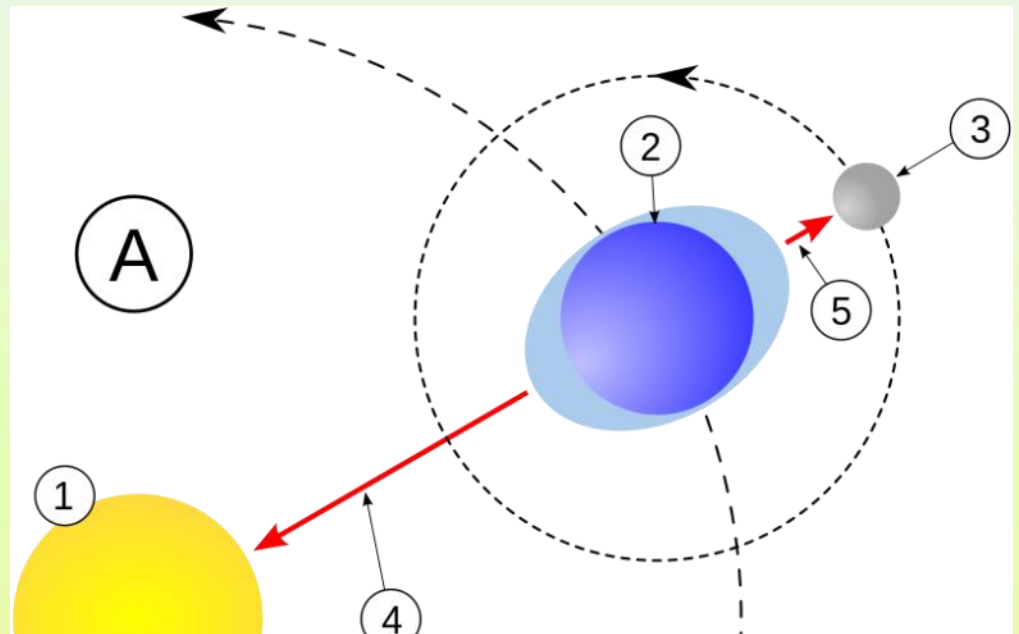
Newtonův gravitační zákon

$$F_1 = F_2 = G \frac{m_1 \times m_2}{r^2}$$

PŘÍLIV A ODLIV

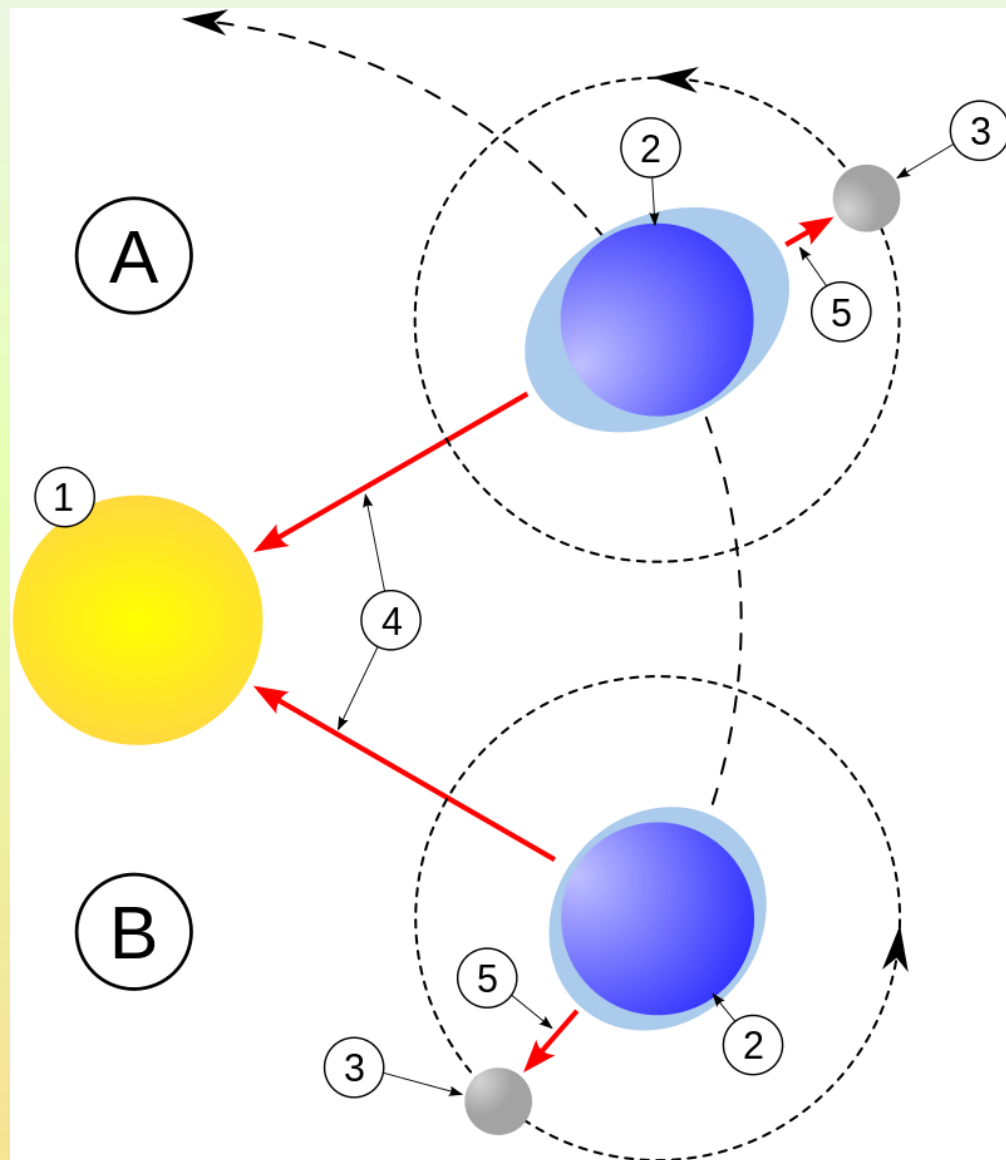
Newtonův gravitační zákon

PŘÍLIV A ODLIV

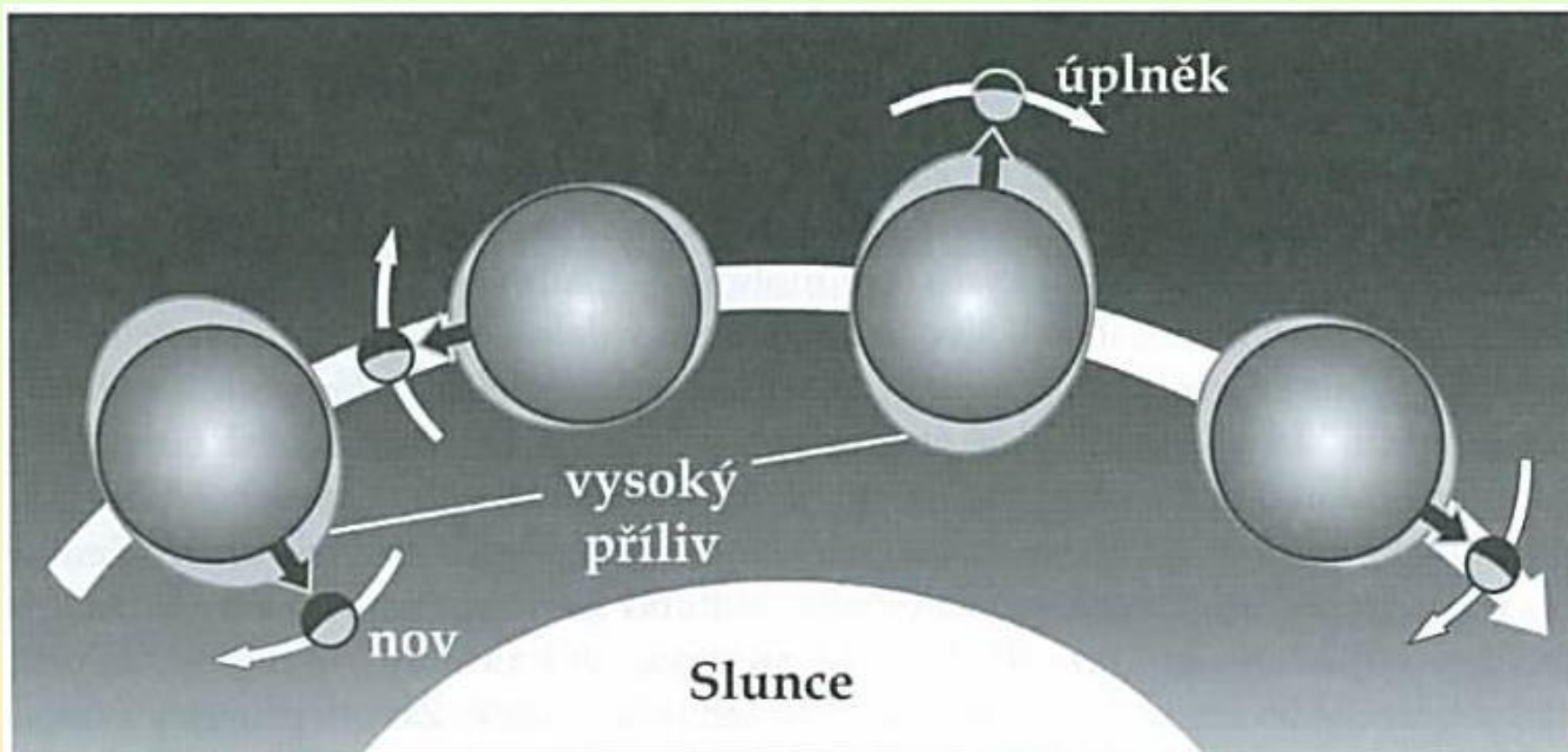
A – skočné dmutí

B – hluché dmutí

PŘÍLIV A ODLIV

- pohyb vody způsobený slapovými silami
- přitažlivost Slunce a Měsíce

PŘÍLIV A ODLIV

- Dvě přílivové vlny za den – tj. za 12 h 25 min a 14 sekund (odpovídá pohybu měsíce)
- Přílivová vlna se pohybuje od východu k západu spolu s pohybem měsíce

PŘÍLIV A ODLIV

Velikost přílivu:

- Největší – záliv Fundy (Kanada) – až 20 m
- Největší v Evropě - Bretaň (Francie) Mont-Saint-Michel - až 13 m

PŘÍLIV A ODLIV

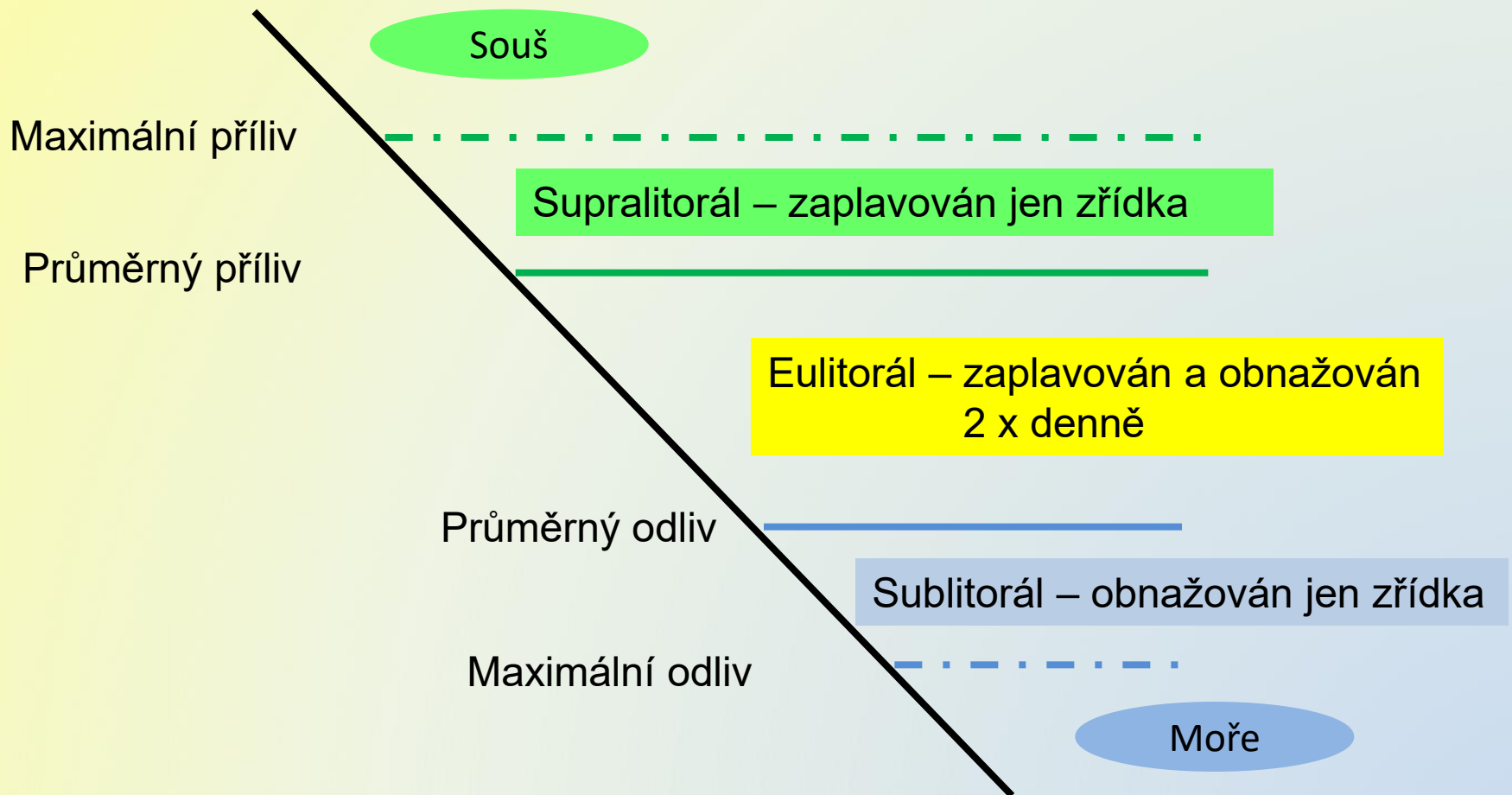
Velikost přílivu:

- Největší – záliv Fundy (Kanada) – až 20 m
- Největší v Evropě - Bretaň (Francie) Mont-Saint-Michel - až 13 m

Vliv na řeky ústící do moře – přílivový příboj

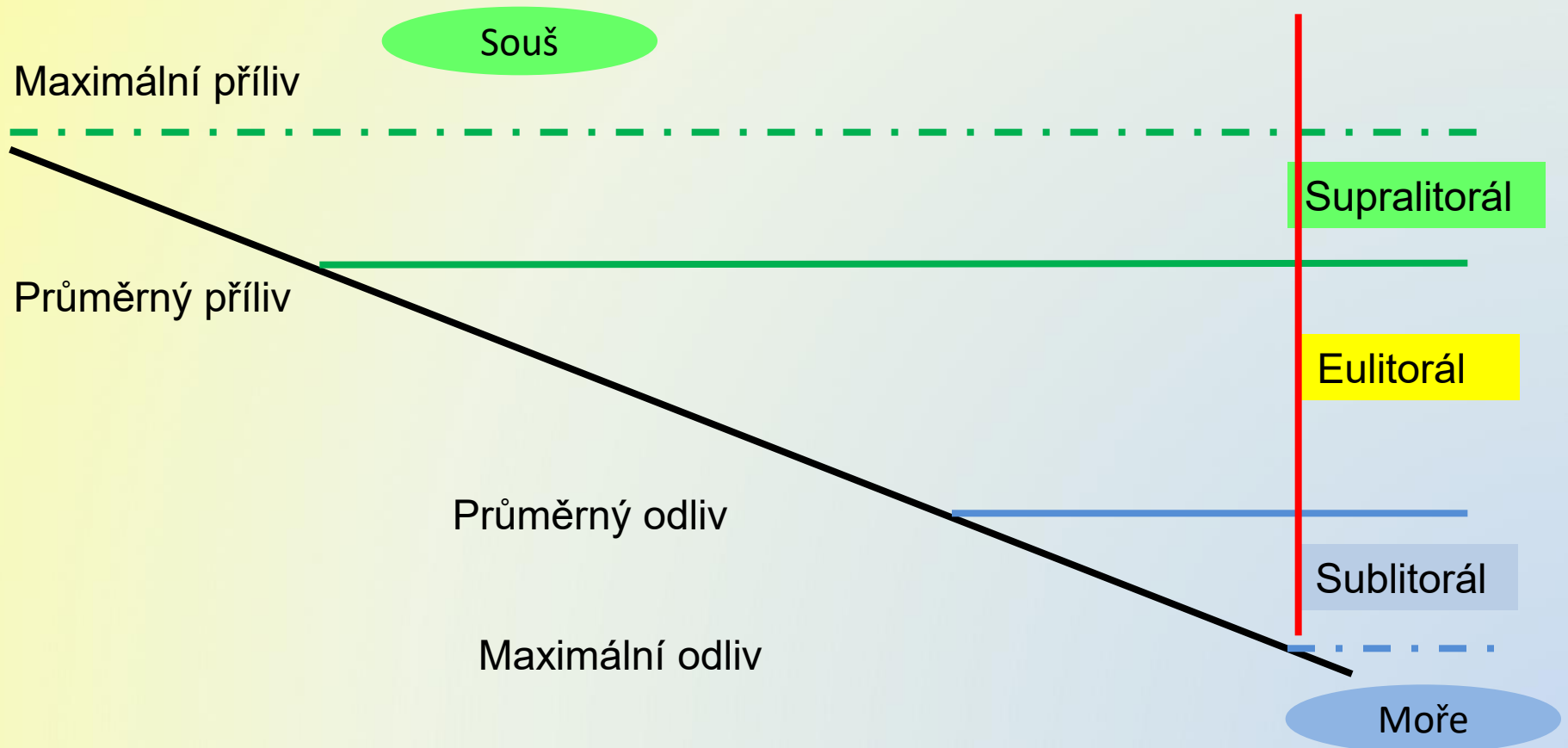
- Amazonka – výška až 5 m – do vzdálenosti 850 km
- Labe – výška až 2 m - do vzdálenosti 150 km

Rozdělení pobřežního pásu - litorálu

Rozdělení pobřežního pásu - litorálu

- O plošném rozsahu litorálu rozhoduje kombinace faktorů:
 - výška přílivu
 - sklon mořského dna

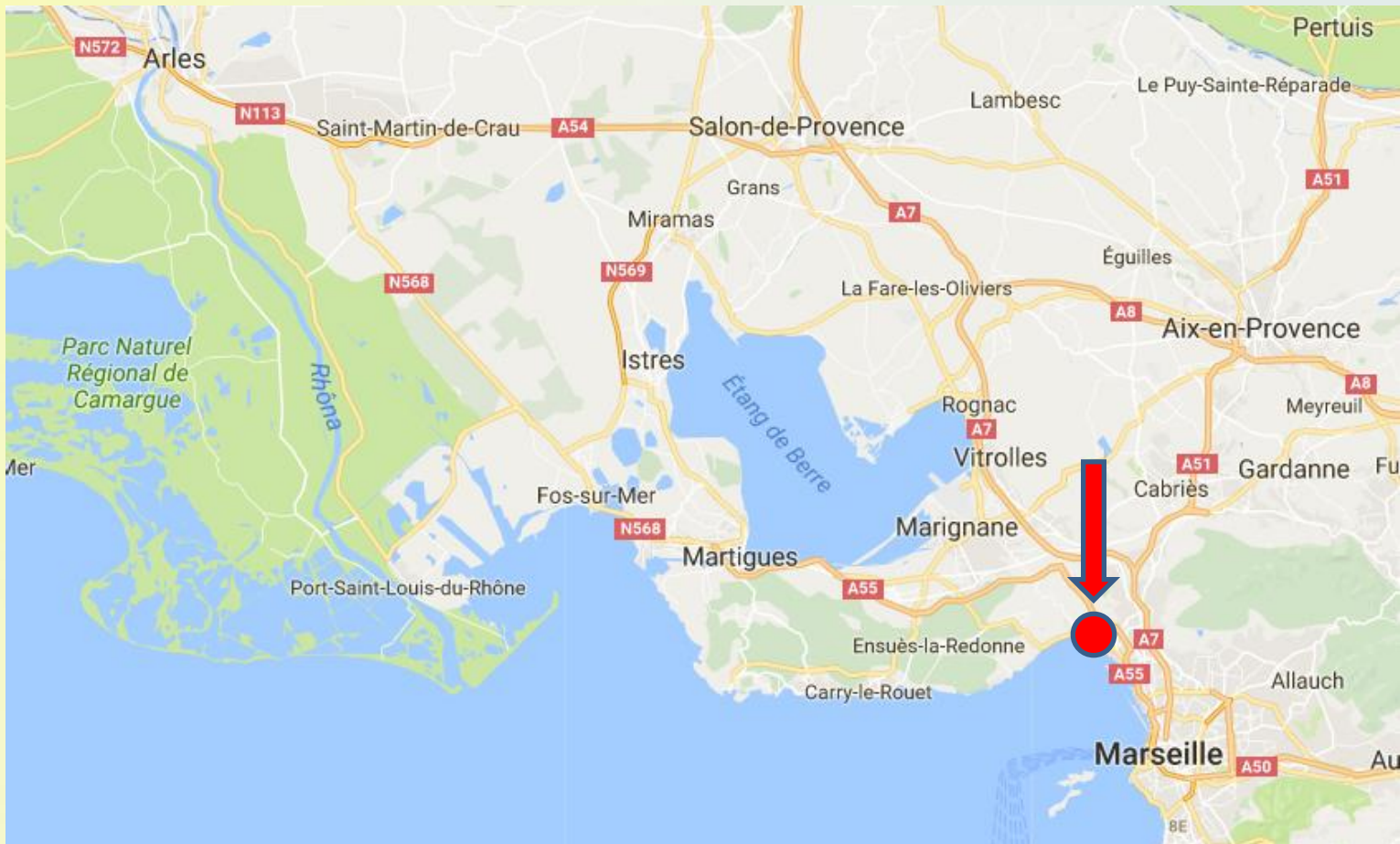
Vnímání krajiny

Georges Braque (1882 – 1963)

L'Estaque

- ❑ Francouzské město na pobřeží Středoziemního moře
- ❑ Dnes je součástí Marseille

L'Estaque

- ❑ Francouzské město na pobřeží Středozemního moře
- ❑ Dnes je součástí Marseille

Krajina u L'Estaque

Auguste Renoir
Skály u L'Estaque, 1882

Krajina u L'Estaque

Paul Cézanne
Skály u L'Estaque, 1882-85

Krajiny u L´Estaque

Georges Braque
Domy v L´Estaque, 1908

Krajina u L'Estaque

Georges Braque
Viadukt v L'Estaque, 1908

Kubismus

Georges Braque
Přístav v Normandii

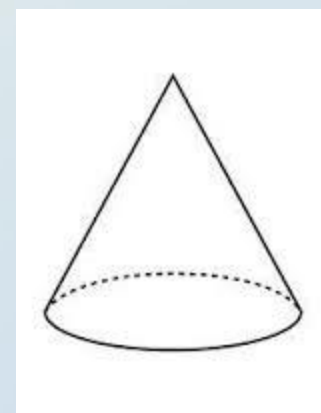
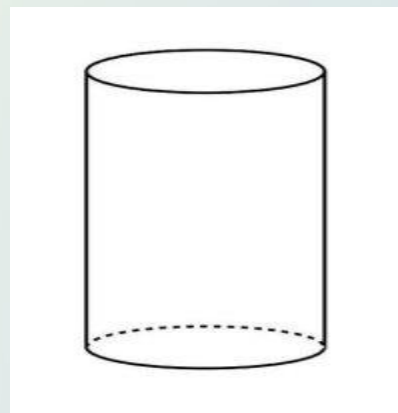
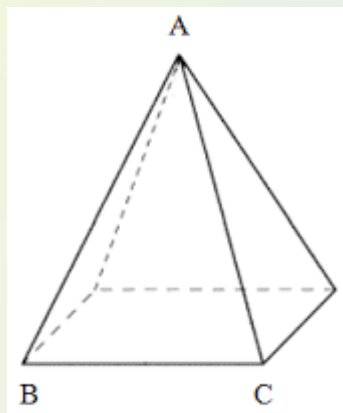
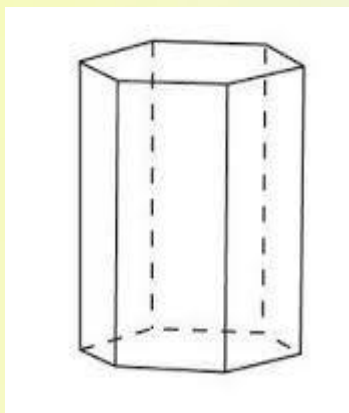
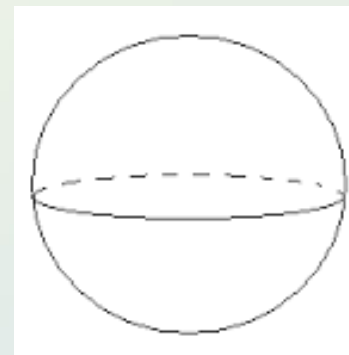
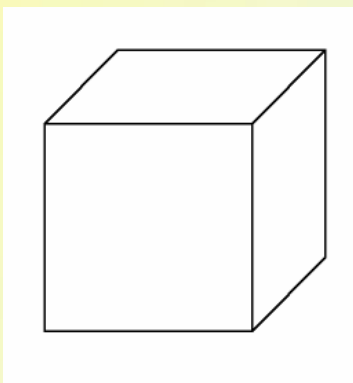
Viola a svícen (1910)

George Braque

Pták vracející se na hnízdo (1956)

Krajina a geometrické tvary

Krajina a geometrické tvary

Krajina a geometrické tvary

Georges Braque

konec

Konec kapitoly.